

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 366/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. T., B., zastúpeného advokátkou JUDr. K. M., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 149/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2008 doručená sťažnosť Ing. V. T., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. K. M., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 149/2005.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľovi sa na okresnom súde pod sp. zn. 19 C 149/2005 od 26. mája 2005 vedie konanie o určenie neplatnosti závetu. Podľa vyjadrenia sťažovateľa navrhovateľa doplnili žalobu 17. júna 2005. Vzhľadom na to, že sťažovateľ sa domnieval, že okresný súd nekoná vo veci bez prietáhov, 10. marca 2006 požiadal o urýchlenie konania odvolávajúc sa na svoj pokročilý vek. Keďže okresný súd na túto jeho žiadosť nereagoval, 7. júna 2006 podal predsedovi tamojšieho súdu sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú predseda reagoval listom zo 7. júla 2006 s tým, že obdobie od 18. júla 2005 do 12. júna 2006 označil ako prietah v konaní. Sťažovateľ zároveň uviedol, že na základe výzvy okresného súdu z 11. júla 2006 sa 19. júla 2006 vyjadril k žalobe navrhovateľov.

Po podaní sťažnosti na prietahy v konaní zákonná sudkyňa 12. júna 2006 určila termín pojednávania na 27. september 2006. Podľa vyjadrenia sťažovateľa bolo pojednávanie po výsluchu účastníkov konania odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania. Sťažovateľ uviedol, že následne okresný súd poveril znalca vypracovaním znaleckého posudku, ale neskôr, vzhľadom na pracovnú zaťaženosť znalca a jeho odmietnutie vykonať znalecké dokazovanie, okresný súd uznesením z 15. marca 2007 zrušil poverenie tomuto znalcovi a vykonaním znaleckého dokazovania poveril iného znalca.

Keďže sťažovateľ bol aj naďalej nespokojný s postupom okresného súdu, 16. marca 2007 podal ďalšiu sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú predsedníčka súdu reagovala oznámením o nariadení znaleckého dokazovania a potrebe výmeny znalca. Dňa 12. októbra 2007 sťažovateľ podal ďalšiu sťažnosť na prietahy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 19 C 149/2005 Krajskému súdu v Bratislave, ktorý ju postúpil na priame vybavenie predsedníčke okresného súdu. Podľa udania sťažovateľa na sťažnosť reagovala podpredsedníčka tamojšieho súdu listom z 21. apríla 2008, v ktorom uviedla, že v období od 2. októbra 2007 do 28. marca 2008 bol v namietanom konaní zistený prietah. Keďže sťažovateľ bol aj naďalej toho názoru, že okresný súd vo veci nekoná, 17. júla 2008 podal ďalšiu sťažnosť na prietahy v konaní, na ktorú reagovala predsedníčka súdu listom zo 4. augusta 2008 odvolávajúc sa predovšetkým na vysoký nápad vecí.

Sťažovateľ sa domnieva, že uvedená vec nie je ani skutkovo, ani právne zložitá a že prieťahy v konaní sú podľa jeho názoru spojené s nedostatočnou kontrolou sudcov zo strany vedenia okresného súdu. Podľa jeho vyjadrenia označený súdny spor už trvá viac ako tri roky a vec dosiaľ nebola právoplatne skončená, pričom až právoplatným skončením veci sa odstráni stav právnej neistoty, v ktorej sa v súčasnosti nachádza. Týmto v podstate odôvodnil aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 000 Sk.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 149/2005 porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a aby ho zaviazal zaplatiť mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 7 425 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 7/00, III. ÚS 100/01, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že sťažnosť, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 149/2005, predmetom ktorého je žaloba o určenie neplatnosti závetu, je zjavne neopodstatnená.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 222/07).

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 19 C 149/2005, ako aj z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu ústavný súd zistil, že namietané konanie vedené okresným súdom trvá od 26. mája 2005.

Dňa 27. septembra 2006 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sa zúčastnila právna zástupkyňa navrhovateľov a sťažovateľ. Pojednávanie bolo odročené za účelom nariadenia znaleckého dokazovania s tým, že súd vyzval účastníkov konania na predloženie otázok, o ktorých sa domnievajú, že ich treba zodpovedať v rámci znaleckého dokazovania. Na výzvu okresného súdu reagoval sťažovateľ listom doručeným mu 9. októbra 2006 a navrhovatelia podaním doručeným 14. novembra 2006.

Uznesením sp. zn 19 C 149/2005 z 13. decembra 2006 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie z odboru písomznanectva odvetvia ručného písma za účelom identifikácie pisateľa. Okresný súd sa dvakrát pokúsil doručiť toto uznesenie ustanovenému znalcovi, avšak bezúspešne, a preto uznesením z 15. marca 2007 zrušil skoršie poverenie pre znalca a vypracovaním znaleckého posudku poveril iného znalca, ktorý podaniami doručenými okresnému súdu 12. júna 2007 a 12. júla 2007 požiadal o zabezpečenie podkladov pre znalecké dokazovanie. Následne okresný súd listom z 2. októbra 2007 vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľov na predloženie požadovaných materiálov pre znalecké dokazovanie, na ktorý reagovala podaním doručeným okresnému súdu 9. novembra 2007.

Dňa 25. februára 2008 poverený znalec zaslal predmetný súdny spis okresnému súdu na doplnenie žiadaných materiálov. Na základe toho okresný súd 31. marca 2008 spracoval výzvy Sociálnej poisťovni a dedičskému oddeleniu okresného súdu za účelom zabezpečenia podkladov pre znalecké dokazovanie. Listom doručeným okresnému súdu 28. apríla 2008 však Sociálna poisťovňa oznámila, že požadované listinné dôkazy už boli pre potreby znaleckého dokazovania poskytnuté 26. novembra 2007. Dňa 31. júla 2008 okresný súd urgovoval príslušné dedičské oddelenie za účelom predloženia požadovaného spisu sp. zn. 1 D 212/2004. Na výzvu okresného súdu dedičské oddelenie reagovalo listom z 1. augusta 2008. Dňa 2. októbra 2008 bol spracovaný úradný záznam o tom, že listinné dôkazy zaslané Sociálnou poisťovňou sa v predmetnom spise nenachádzajú.

Ústavný súd už v predchádzajúcich prípadoch judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

(napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

Z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03).

V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhoviel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, III. ÚS 82/07, III. ÚS 222/07, III. ÚS 273/07).

Ústavný súd zistil, že okresný súd v rámci doterajšieho konania (3 roky a 5 mesiacov) v období od 1. júla 2005, keď bola sťažovateľovi doručená žaloba na vyjadrenie, do 12. júna 2006, keď nariadil pojednávanie, nekonal tak, ako mu ukladá § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Na druhej strane však ústavný súd zohľadnil charakter súdneho sporu (žaloba o neplatnosť závetu), ktorý síce tvorí bežnú agendu všeobecných súdov, ale ktorý si zároveň vyžaduje vykonanie viacerých úkonov v rámci dokazovania. V neposlednom rade ústavný súd prihliadol aj na to, že v priebehu konania sa okresný súd okrem vykonania niektorých procesných úkonov zaoberal meritom veci, keď uskutočnil pojednávanie a nariadil znalecké dokazovanie. Zistené skutočnosti zatiaľ nasvedčujú tomu, že postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 149/2005 nemožno považovať za taký, ktorý by signalizoval porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Aj keď pozornosti ústavného súdu neušla nečinnosť okresného súdu v určitom časovom období, vzhľadom na intenzitu tohto zásahu vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nemožno v súčasnej dobe uvažovať o vyslovení jeho porušenia,

čo však neznamená, že prípadné priet'ahy v d'alšom priebehu konania by nemohli privodiť takéto porušenie ústavy.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľa odmietol už na svojom predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že ústavný súd s'ťažnosť odmietol, žiadosťou s'ťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj úhrady trov konania sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2008